

Graduieretenkolleg, woensdag (!) 25 januari 2012, 13-18.00 uur, Duitsland Instituut Amsterdam

Räumlicher Darstellung kultureller Konfrontationen

Promovendi en Masterstudenten uit Bonn, Duisburg/Essen, Amsterdam en Nijmegen stellen hun projectecten voor.

Einführung:

Carla Dauven-van Knippenberg (Amsterdam)

Moderation:

Anna Seidl, Anne Scheuss, Markus Engels

Commentaar:

**Nicole Colin (DIA), Yvonne Delhey (Nijmegen)
Christian Moser (Bonn), Rolf Parr (Duisburg/Essen)**

Het Graduieretenkolleg begint om 12.30 uur met lunch. Om 20.00 uur is er een publiekslezing in het Goethe Institut Amsterdam

Rolf Parr (Duisburg/Essen)

Räume und Symbole. Das Beispiel des deutschen Kollektivsymbolsystems

Info, aanmelden en teksten ter voorbereiding via:

Nicole Colin, DIA, n.colin@uva.nl, 020-5255396
Hanco Jürgens, DIA, h.j.jurgens@uva.nl, 020-5253700

Het Graduieretenkolleg van het DIA wordt financieel ondersteund door de Deutscher Akademische Austauschdienst (DAAD) en richt zich speciaal op promovendi die zich bezighouden met het naoorlogse Duitsland, met de Nederlands-Duitse betrekkingen en met Duitsland in Europa. De bijeenkomsten staan ook open voor andere promovendi, voor MA-studenten en senior-wetenschappers. Graag aanmelden! Meer info: www.duitslandweb.nl -> wetenschap -> Graduieretenkolleg

Ruimte staat als complex fenomeen al enige tijd in de belangstelling van de geesteswetenschappen. Het gaat daarbij om meer dan fysieke grenzen of plaatselijke verbindingswegen. Ruimte is ook een sociaal en cultureel artefact dat vorm krijgt in concepten van eigenheid en anders-zijn, van vloeibare overgangen, culturele uitwisselingen en confrontaties. Ruimte is dus niet in de eerste plaats te begrijpen als een empirisch-geografisch studieobject maar veel eerder als een dialectisch proces van globalisering en regionalisering. Met welke middelen en welke strategieën wordt het eigene en het vreemde vormgegeven? Welke ruimtelijke dimensies hebben culturele conflicten? En hoe krijgt ruimte betekenis in artefacten, die conflicten blootleggen?

Ann Sophie Brasch Räumliche Darstellung (inner-) kultureller Konfrontationen in der deutschen Kolonial- und Heimatliteratur
Katrin Richter „Die Fremden sind immer die Anderen“

Nathalie Kónya-Jobs Danzig als kulturelle Konfrontationszone am Beispiel von Günter Grass' Erzählung Unkenrufe.

Sarah Monreal Erinnerungsorte und Gedächtnisräume im Werk Josef Winklers

Tonia Marisescu Osträume-Westräume. Raumbilder in der frühen Prosa Herta Müllers

Anthoinette van Winkoop: Eine ambivalente Heimat: Die Raumzeit der Ausgrenzung in Herta Müllers Atemschaukel;

Anne Veerman: Der Außenseiter in der Heimat: Christian Krachts *Faserland*

Friederike Wömmel Schwellenorte: Spuren- und Identitätssuche bei Barbara Honigmann

Swantje Hanke Wider der Komposition des Raumes? Christoph Schlingensiefels Inszenierung: *Via Intolleranza II*

Bettina Huppertz „Living in a box“. Zur Konstitution von Raum in Karin Beiers Theaterinszenierung von Ettore Scolas Film

Film *Die Schmutzigen, die Hässlichen und die Gemeine*
Sylvie Dronkers Auf der Spur nach dem gewaltigen Sog der Leere

Andreas Haller Raumtheoretische Aspekte von Recht und Gesetz (losigkeit)

Thomas Langbroek Utopischer Raum in Hermann Hesses *Das Glasperlenspiel*;

Christa van Mourik, Ellen Damen, Ioanna Döringer Individuelle Raumerfahrungen durch kreatives Schreiben

Deze bijeenkomst van het Graduieretenkolleg sluit aan op een **interdisciplinaire conferentie op 26 en 27 januari**. Thema is hoe ruimtes in verschillende historische scenario's van culturele confrontatie worden gemodelleerd.